

13 Söndagen efter Trefaldighet

1 Årg. Ev. Luk. 10:23-37

I.N.J

Om vem handlar det egentligen, i liknelsen om *"den barmhärtige samariern"*? Det svar som ligger närmast tillhands är väl att det är handlar om oss och vår plikt att hjälpa vår nödställda nästa. Och visst en sådan uppmaning riktar Jesus till oss när han säger: *"Gå du och gör som han"*. Men liknelsen innehåller inte bara en *"lagens pekpinne"*. Läser vi liknelsen med den *helige Andes glasögon* - så upptäcker vi att predikotexten också är bräddfyllt av evangelium.

Som jag sade – den handlar förvisso om oss – men det är vi som är den överfallne mannen som ligger där halvdöd vid vägkanen. *Jesus* – han är den barmhärtige samariern som oombedd skyndat till vår hjälp och tar sig an oss i vår nöd – och *kyrkan* – kyrkan det är härbärget där vi får den vård vi behöver. Där har vi alltså de tre delarna i predikan idag!

Först alltså: Vi är den överfallne mannen!

Nog kan vi se honom framför oss, där han ligger halvdöd vid väggkanten, svårt misshandlad, i sitt eget blod och utan en klädtrasa på kroppen. En fruktansvärd syn. Och tittar vi närmare efter, vem är det som ligger där? Ger vi verkligen akt på hans anletsdrag, känner vi då inte igen oss själva? Jo, det är verkligen vi sådana i vi är i oss själva, utan Gud. *Vi har hamnat i rövarhänder!* Och de rövarhänderna heter synd, död och förgängelse!

Skulle det verkligen vara så illa med oss människor? Ja, om vi skall hålla oss till vad Skriften lär, så är det just så illa det är med oss av naturen. Blir vi upprörda? Se på den överfallne mannen! Han *blir inte arg* på samariern när han stannar för att hjälpa honom. Han känner ju sitt elände. Och det borde också vi göra. På Bibelns språk kallas det att vara syndare, d.v.s. någon som är skild från Gud, han som är vårt ursprung och vårt mål.

Hur svårt det nu än är, det här med syndakännedom och syndabekännelsen, så är det ändå så att vi på vår livsvandring verkligen får erfara vad synd, död och förgängelse vill säga. Vi märker att även om vi vill göra det goda, misslyckas vi ofta och vi gör det som galet och fel. Vi bär på skuld känslor för att vi sårat och burit oss åt, låtit bli att göra det vi skulle och kommit till korta när det gäller att älska vår nästa som oss själva. Något inom oss är brustet och längtar efter helande och är alls inte är som det borde.

Och trots att vi lever ett gott liv och vi i det närmaste har allt, så är det något vi saknar. Det känns tomt, kallt och mörkt här på insidan. Och den glädje vi vunnit och den trygghet vi med möda byggt upp, den är allt annat än beständig. Visst känner vi det som vore vi i rövarhänder när motgångar, sjukdomar, sorg och död tar livsmodet, glädjen och tryggheten ifrån oss. Det stämmer rätt bra in på oss, det som står i liknelsen om den överfallne mannen, att han låg där *halvdöd* vid vägkanten! Det är så här det är att vara människa! Men..

... för det andra: *Jesus är samariern!*

Det kan tyckas märkligt. Samariern var ju i judarnas ögon en *djupt föraktad* människa. Han tillhörde fiendefolket. Ja, så djup var motsättningen och fiendskapen, att evangelisten Johannes skriver, att judarna inte ville *"ha något med samarierna att göra"* (Joh. 4:9). Ren och skär rasism alltså! Lika avskydda var de av judarna som den svarta befolkningen i Sydafrika var av många vita under apartheidtiden.

Ändå passar liknelsen in på Jesus! Även han var ju föraktad. Jesaja skriver ju i sitt 53:e kapitel: *"Föraktad var han och övergiven av människor, en smärtornas man och förtrogen med sjukdom. Han var som en för vilken man döljer sitt ansikte, så föraktad att vi höll honom för intet"* (Jes. 53:3). Varför? Jo, Jesus blev som slaven. Han tog den lägsta sysslan! Han säger det själv: *"Människosonen har inte kommit för att bli tjänad utan för att tjäna och ge sitt liv till lösen för många"* (Matt 20:28).

Sitt liv till lösen! Det är själva hjärtpunkten det i vår kristna tro, att Jesus gav sitt liv för oss på korset för att vi skulle lösas ur syndens, dödens och förgängelsens grepp! Så är alltså detta evangelium idag – eller som Paulus skriver, *"ett ord att lita på och värt att helt ta till sig, att Kristus Jesus har ju kommit till världen för att rädda syndare"* (1 Tim 1:15).

Det var därför han kom – inte för att säga det självklara – att vi skulle älska varandra. Det visste vi nämligen redan! Men vad vi inte visste om kärleken, det visade han när han dog för oss på korset. Alldeles som Johannes skriver i sitt första brev: *"Detta är kärleken: inte att vi har älskat Gud utan att han har älskat oss och sänt sin son som försoningsoffer för våra synder"* (1 Joh. 4:10).

Så se vi alltså nu hur den barmhärtige samariern bär *Jesu anletsdrag*. Oombedd, utan rädsla, besjälad av den kärlek som är aktivitet och inte består i högstämnda ord och till intet förpliktande paroller, griper han in för att hjälpa oss. Vi ligger där halvdöda och kan inte hjälpa oss själva. Men Jesus kan. Han fylls av medlidande. Vi är syndare – det är bara att erkänna – men hos Jesus finns nåden och förlåtelsen. Vi är fångna – det är sant - men hos Jesus finns befrielsen. Vi är döende – det kan inte förnekas – men hos Jesus finns livet. Han håller olja och vin på vara sår och förbinder dem. Han lyfter oss upp och för oss till ett härbärge där

vi får den vård vi behöver. Och vilket är detta härbärge? Jo, på den frågan svarar slutligen den tredje delen av vår predikan:

Kyrkan är härbärgen!

Alltså inte en plats för de självgoda, de som i eget tycke är perfekta och ingen nåd och förlåtelse behöver. Kyrkan – betyder ju ordagrant *”det som tillhör Herren”*, d.v.s. Kristus. Och vem tillhör honom? Jo, syndarna, trashankarna, de misslyckade och tilltufsade. Det är marginalmänniskorna, de föraktade, de som varit i rövarhänder, de som tillvarons fördärvsmakter har överfallit och slagit till marken. Kyrkan är därför inget annat än *en gudomlig barmhärtighetsinrättning*, den består av människor som behöver vård – den vård som heter nåd, liv och befrielse. Och där finns bara en ingång till det lasarettet och det är *akutintaget*.

Så får vi alltså se på kyrkan. Och jag tror att vi många gånger har anledning att tänka på att detta är kyrkans sanna väsen – vi som så många gånger blir nedslagna, tappar modet och håller på att förlora vår tro när vi tycker att det ser så illa ut i kyrkan, att det långt ifrån är perfekt, att den, när allt kommer omkring, endast består av bristfulla och ofullkomliga människor. Det är bara som det skall! Kyrkan är *en gudomlig barmhärtighetsinrättning*. Och det är som Jesus säger på ett annat ställe, *”inte de friska som behöver läkare, utan de sjuka”* (Luk 5:31).

Problemet är väl därför inte att kyrkan består av människor som är bristfulla - problemet är väl istället att man inte vill ta emot Jesu hjälp – att man inte inser hur oändligt mycket man behöver honom. Insåg man det överlag – hur annorlunda skulle inte allt då vara. Då blev kristenlivet just vad det är ämnat att vara: inte hälsa, men väl tillfrisknande. Liksom samariern gav värdshusvärderna två denarer för att göra det möjligt för honom att ge den överfallne mannen den bästa hjälpen, så har Jesus gett sin kyrka ett helt apotek av läkemedel som står i den gudomliga barmhärtighetens tjänst. I syndabekännelse och avlösning, i predikan och nattvardsgång – får vi del av det Jesus vunnit åt oss på sitt kors: förlåtelse, befrielse och liv! Gudstjänsten, evangeliets ord och nådens medel räcks oss här för intet, till själens läkedom och hälsa. Och vad nattvarden beträffar – den är inte en belöning för fullkomlighet – utan ett läkemedel för tillkortakommanden – och står i det eviga livets tjänst och kallas därför ett *”odödlighetsmedel”*.

Så gott därför att Jesus är den barmhärtige samariern och att kyrkan är ett härbärge för dem som lider under syndens sjuka, förgängelsens välde och dödens tyranni! Att vara en kristen är därför att ta emot barmhärtighet av Jesus och den barmhärtigheten får vi ge vidare till andra som vi möter. Då blir slutorden i liknelsen *”Gå du och gör som han”*, inte en hård pekpinne, utan en självklarhet och en glädje. Det handlar ju om att leva av barmhärtighet och att visa andra till barmhärtighetens källa. Precis som Paulus gjorde, han hade ju lärt känna Jesus, den barmhärtige

samariern, och kunde därför med både ödmjukhet och glädje bekänna: ”*Mig är barmhärtighet vederfaren*” (1 Tim. 1:16). Att ha mött den barmhärtigheten, det är innebörden i att vara en kristen. Amen.

Psalmer: 177 v 1-3, 245 v 1-3, 725, 96